

Ismeretes a plazma életműködése is; ez magába fogadja a gyökérzet által a földből fölszitt tápanyagok folyékony részét, sőt diozmózis útján tovább is szállítja, mely életfunkció közben megalkotja s egyszersmind fenn is tartja a sejtszöveteket.

Tudjuk, hogy a levelek nagyobb mennyiségben az állati életre oly veszélyes szénsavat magukba szívják és a rendszeres táplálkozás folyamán kilehelik a kivált s az állati testszervezetre oly szükséges élelyt a fölsleges vízmennyiséggel együtt, ami éjjeli és nap-pali folytonos életműködés, miután a növények által a légkörből elvont szénsavnak alkatelemeire (szén és élely) való fölbontásához és asszimiláltatásához föltétlen kellék a világosság is.

Képesek vagyunk a növényeket a talajokat képző alkatelemeikre bontani; képesek vagyunk megállapítani azok jelenleges arányait, fogyatkozásait, hiányait; a fogyatkozásokat, a hiányokat mesterséges úton tudjuk pótolni; képesek vagyunk dédelgetett virágaink közül az egészséges egyéneket a betegektől elkülöníteni; fölismerjük a betegeken a kórtüneteket, ezek ellen sokszor meg is védelmezhetjük betegeinket, de haláluk ellen nincsen orvosszerünk.

Tudjuk azt, hogy társadalmunkra ólomsúlyként nehezedik a közönyösség, mely mellett a civilizáció csak liliputi korosszülött, mely fátumunk ellen bennünket védelmezni erőtlen. Lábbal taposni látjuk az erényt mindenfelé és sokszor tapasztaljuk a gazok fényes diadalát; de vajjon tehetünk-e ellene?

Az emberiség szüntelen küzd a jóért, a szépért, a nemesért; küzdelme sokszor nem is eredménytelen, de hányszor milyen rengeteg áldozatok árán! Hisz a tudományos kutatások minden porszemnyi eredménye a marttyrok legióit juttatta a golgothára; s vajjon tu-

A csár azalatt egy korhadt bükkfához támaszkodva leste, hogy békében lehet-e. Egy darabig visszafojtotta a hörgését, minthogy az árulója lehetett volna, de amint meggyőződött róla, hogy senki sem üldözi, hosszasan köhögött. Sípóló hang tört fel a melléből. Didergett és megint nagyokat nyögött, mintha a lelke készült volna kiszakadni.

Az óriás majom nyilván nagyon beteg volt. Teljesen kifejlődött már benne a tüdővész, ami épen a majom-arisztokratáknak kikerülhetetlen veszedelme a mérsékelt égöv alatt. A szegény csár csak árnyéka volt önmagának. Amíg egészséges volt, mellét döngetve s nagyokat röffenve ment volna nekik azoknak, akik otthonában megháborgatták. Most, elernyedve és lázbetegen, maga tért ki a gyöngye ember elől és amint azt hitte, hogy megint magában van: összegubbaszkodott, megvetette a hátát a vastag fához s borzongva húzta össze magát, úgy nézett bele a semmibe.

Egy mokus játszadozott a fa ágai közt s le-levert akközben egy pár szem makkot. A csár minden halk koppanásra megmozdult; hosszú karját kinyújtotta, a makkot felvette s unottan, egykedvűen ropogtatta-majszolta. Ebből az alamizsnából tengődött napok óta. Még annyi ereje sem volt, hogy gyökereket szedjen, ahogy Barlangitól tanulta.

Egyszerre messziről, nagyon messziről, meghallotta a király hangját. A jól ismert erős bődülésre, amely most úgy tutúlt a fülébe, mintha valahol a sziklahasadékból zúdúlna ki az orkán: felemelte a fejét egy pillanatra, de nyomban beroskadt a nyaka megint a válla közé. Már semmi sem érdekelte.

Pedig abban a pillanatban nagy dolgok történtek a Vöröskő alatt, ahol a király az utóbbi napokban a nagy esőzés elől megvonult.

dásunkban szerencsésebbek, boldogabbak, megelégedettebbek vagyunk-e, mint mikor még az elvonult századok félelmetes sötétségeiben tapogatódtunk? Mitszült lankadatlan küzdelmünk, óriási áldozatunk egyebet a vastagon elénk rajzolt kérdőjelek ijesztő láncolatánál? Elégedetlenséget, nyomort, vétkes könnyörtelenséget, közönyt, súlyos rablánczokat, melyek nyüzgő béklyóiban sorvasztják a szüntelen vágyakat, az akarat szabadságát s a magasra törő szellem valódi vívmányait; s e kinteljes állapotból majdan csak a néma sír, a lelkek nyugalmas otthona menti meg a mindent s a lét okát is tudni vágyó, de hiába fűr-késző boldogtalan halandót.

A „tudás“ fája sorvad-sorvad; majd kiszárad és ennek kiégett hamvaiból épül föl a boldogult, az egymást egy szülő gyermekeiként szerető, megelégedett, szabad szellemek megszentelt örök hazája.

Vihar Győző.

Halászlati tanulmányút. A kereskedelmi ministerium, melynek keretébe a tengeri halászlát tartozik, a fiúmei kormányzósággal egyetemben már évek óta fáradozik azon, hogy a magyar tenger régi halbőségét ismét helyreállítsa és a hanyatlásnak indult halászlátot ott fejlesztse, sőt hogy ennek képesen ott hozzátartozó új vállalatokat létesítsen. Első sorban természetesen tanulmányozni kell az okokat, amelyek a halászlát hanyatlását eredményezték és megismerni azokat a tényezőket, melyek annak felvirágzását segíthetik.

A ministerium ez okból és nagyon helyesen egy biológiai megfigyelő állomás létesítését határozta el és a kezdő tudományos kutatások és tanulmányozások megejtésével lapunk dolgozótársát, *Garády Viktort*

A király bőszülten járt le s fel a tisztáson és ugyan-csak szidta Hóhért, az adjutánsát, aki reszketve sunyított előtte.

— Ügyetlen és élehetetlen vagy, morgott a király, — megparancsoltam, hogy az első arra való napra, amint a nagy esőzés eláll, hirdess gyűlést, ide. Együtt akarom látni a szabadokat megint. Tudni akarom, mire számíthatok. A Menyörgökökkel különben el nem bánhatunk. És ime, senki sincs itt. Hol vannak a farkasok? Hol van Ordas, Kengyelfutó, Fél szemű, Búgó, Morgó, meg a többi? Merre bujkál Barlangi, meg a nemzetsége? És mindenekelőtt miért nincs itt a herezegő, aki minden bajnak főokozója? . . . Egymagam vagyok, sereg nélkül. Így teljesítek a parancsomat?

Hóhér a király lába elé fekiúdt, úgy felelt.

— Felsőleges Úr, dicsó berber oroszlán, tipord el alázatos szolgálodat, ha úgy tetszik, de ő semmiről sem tehet. Kihirdettem én a gyűlést annak rendje-módja szerint, de mit csináljak, ha már a királyra hivatkozás sem használ? Pedig megfenyegettem őket a haragoddal . . .

A király ámulva állott meg. Ilyet még hinni sem akart. Hogy az ő üzenetét kutyába se vegyék. Felordított, hogy rengett belé a hegy. Ezt a bődülést hallotta meg a csár.

Hóhér egy perczig azt forgatta a fejében, hogy lesz, ami lesz, de ő is elinal. Hisz' a király borzasztóan haragszik s ki tudja, nem rajta áll-e bosszút. De érezte, hogy jaj lenne neki, ha szökése közben a király nyakoncsipné. Akkor semmi se menti meg. Borzongva hallgatott hát és leste, hogy mikor állhatna odább végképen.

A sors a főügyész alakjában jött segítségére.

A vöröstaláros Ravasz komoly pofával bújt elő a király háta mögül.